

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Lausunto Hallituksen esitys HE 50/2020 vp

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme hallituksen esitykseen eduskunnalle tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja ajokorttidirektiivin muutosten täytäntöönpanoa koskeviksi laeiksi .

Muun koulutuksen huomioiminen, ammattipätevyysasetus 3§

Pykälässä mahdollistetaan koulutuskeskuksen hyväksilukeminen vaarallisten aineiden- (kohta1), erityisryhmien- (kohta 2) ja eläinkuljettajakoulutuksesta (kohta 3). Vaarallisten aineiden kuljettajakoulutus on säädetty ja selkeä koulutuskokonaisuus, eli ainoa joka on asiallinen tässä kohdassa. Kohtien 2 ja 3 koulutuksia ei ole säädetty, eikä näinollen ole määrämuotoista koulutusta. Kohdan 2 koulutus ja asetus, johon viitataan mahdollistaa riittävän koulutuksen antamisen myös ohjeella. Toisin sanoen nyt voi esimerkiksi tunnin koulutuksella koulutuskeskus suorittaa hyväksiluvun 7h jatkokoulutuspäivästä ja ilmoittaa sen Traficomiin kohtien 2 ja 3 osalta. [Hyväksilukemisesta päättää koulutuskeskus](#). Kohtien aiheita koulutetaan tälläkin hetkellä normaalin jatkokoulutushyväksyntä menettelyn kautta. Uudistus toisin sanoen laskisi koulutusten tasoa ja olisi mahdoton valvoa. Tämä on myös ristiriidassa lain 34§:n kanssa.

Traficom on asiasta myös [lausunut 25.2.2020](#) lausunnossaan tästä asiasta. Traficomin kantaa ei ole asiassa huomioitu.

”Liikenne- ja viestintävirasto esittää lisäksi, ettei asetusluonnoksen 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutusta ja eläinkuljetuksia koskeva koulutusta voisi hyväksilukea ammattipätevyyskoulutuksessa tai jatkokoulutuksessa. Kuorma- ja linja-auton kuljettajille on jo tällä hetkellä osana ammattipätevyyskoulutusta olemassa vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutusta ja eläintenkuljetuksiin liittyviä koulutuksia. Ehdotamme, että näitä koulutuksia tarjottaisiin jatkossakin osana ammattipätevyyskoulutusta, jolla varmistettaisiin, että saatu koulutus vastaa direktiivin vaatimuksia. Ammattipätevyyskoulutuksen osana koulutuksen käymällä kuljettajalla on mahdollisuus saada myös muun EU:n lainsäädännön edellyttämä pätevyys.”

Esitämme tämän osalta Traficomin kannan huomioimista.

Verkko- ja etäopetus, ammattipätevyysasetus 11§

4 mom: *”Opetusta voidaan antaa tieto- ja viestintätekniiikan välineiden avulla, tavalla, joka mahdollistaa koulutettavan henkilöllisyyden toteamisen luotettavasti. Käytännön harjoituksia ei saa toteuttaa tieto- ja viestintätekniiikan välineiden avulla. Jatkokoulutuksessa verkko-opetuksen enimmäismäärä on 12 tuntia.”*

Perustelu:

”Direktiivin mukaan opetusta voidaan antaa tieto- ja viestintätekniiikan välineiden avulla, tavalla, joka mahdollistaa koulutettavan henkilöllisyyden toteamisen luotettavasti. Käytännön harjoituksia ei saa toteuttaa tieto- ja viestintätekniiikan välineiden avulla. Verkko-opetukseen tulee valita siihen sopivat oppiaineet, joissa tieto- ja viestintäteknologian välineitä voidaan käyttää tehokkaimmin. Jatkokoulutuksessa verkko-opetuksen enimmäismäärä voi direktiivin mukaan olla enintään 12 tuntia. Direktiivi ei mahdollista kansallisia poikkeuksia verkko-opetuksen enimmäismäärästä. Verkko-opetus tulkitaan itsenäiseksi tieto- ja viestintätekniiikan välineiden avulla tapahtuvaksi opiskeluksi, jossa

opiskelijan ja opettajan välillä ei ole reaaliaikaista vuorovaikutusta. Direktiivin 12 tunnin rajoitusta ei tulkita koskemaan tieto- ja viestintätekniikan välineiden avulla annettavaa etäopetusta, joka mahdollistaa reaaliaikaisen vuorovaikutuksen opettajan ja koulutettavan välillä koko oppitunnin ajan.”

Etä- ja valvottu verkko-opetus on kehittynyt valtavasti harppauksin niin ammattipätevyyskoulutuksissa kuin kaikessa muussakin koulutuksessa yhteiskunnassamme. Ammattipätevyyskoulutusten osalta palaute on ollut positiivista kaikilta eri osapuolilta. Koulutukset ovat kehittyneet nopeasti ja huippua ei ole vielä saavutettu. Nyt esitetty sanamuoto on riski hyvälle kehitykselle. Verkko-opetus ja valvottu verkko-opetus tulisi vielä erottaa toisistaan koska valvotussa verkko-opetuksessa etäkoulutuksen määritelmät täytyvät. Koulutettavien henkilöllisyys varmistetaan ja reaaliaikainen tekninen- sekä kouluttajan suorittaman valvonta valvoo myös aktiivista koulutukseen osallistumista niin että pelkkä läsnäolo ei riitä. 12 tunnin aikaan ja paikkaan sitomaton verkko-opetus ilman reaaliaikaista valvontaa on hyvä lisämahdollisuus koulutuskokonaisuuksien eri osien yhdistämiseen ja monipuolisten kokonaisuuksien rakentamiseen.

”Käytännön harjoituksia ei saa toteuttaa tieto- ja viestintätekniikan välineiden avulla.” Tämä ei ole direktiivin mukainen rajoite. Osa käytännön harjoituksista on mahdollista ja tarkoituksenmukaista toteuttaa tieto- ja viestintätekniikan välineiden avulla vaikka kaikkea siellä ei voi tehdä. Sanamuoto kuitenkin rajaa nyt kaikki käytännön harjoitukset pois. Asetuksen pitäisi olla paremminkin mahdollistava kaikelle tarkoituksen mukaiselle koulutukselle kuin rajaava.

Määräyksenantovalta, Kuorma- ja linja-autonkuljettajan perustason ammattipätevyys, liikennepalvelulaki 29§

5 momentin lisäys: *”Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettun perustason ammattipätevyyden sisällöstä sekä 1 momentissa tarkoitetuista saavutetuista oikeuksista, 2 momentissa tarkoitettun muun koulutuksen hyväksi lukemisesta ja 3 momentissa tarkoitettun koulutuksen toteutuksesta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen sisällöstä ja sen käytännön toteutuksesta.”*

Lisäys on tullut uutena ja sitä ei ole perusteltu yksityiskohtaisissa perusteluissa. Lisäys on ristiriidassa liikennepalvelulain 193§ kanssa (toimivaltaiset viranomaiset). Lisäyksessä on jätetty huomiotta opetus- ja kulttuuriministeriö (Opetushallitus) ja pääesikunta (Puolustusvoimat). 29§ 5 mom lisäys aiheuttaa rakenteellisen muutoksen joka voi hankaloittaa merkittävästi Opetushallituksen ja Puolustusvoimien kokeiden järjestämistä ja valvontaa (arviolta n.85% kokeista toteutetaan Opetushallituksen ja Puolustusvoimien järjestämänä ja valvomana)

Esitämme lisäyksen ” Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen sisällöstä ja sen käytännön toteutuksesta.” poistamista.

Helsingissä 14.5.2020

Sakari Kaikkonen
Suomen Ammattiliikenne Akatemia Oy